

Apmācības Zemgales piļu un muižu parku
apsaimniekotājiem

**Revitalizācijas procesi privātos un
pašvaldībām piederošos vēsturiskos parkos**

Silvija Rubene
LLU docente

Nepieciešamie revitalizācijas procesi Latvijas vēsturiskajos parkos:

- Vēsturisko vērtību atjaunošana, restaurācija vai vismaz konservācija.
- Dažādu laiku uzslāņojumu pārdomāta un uzmanīga likvidēšana vai cieņpilna saglabāšana (brāļu kapi un piemiņas zīmes)
- Profesionāla apstādījumu izvērtēšana un parku kopšana.

Nepieciešamie infrastruktūras elementi

- Piebraucamie ceļi, raksturīgā Latvijas muižām apla forma.
Autostāvvietas, soliņi, norādes un cita informācija

Iespējamie:

- estrādes, apgaismojums, bērnu rotaļu laukumi, izbraucieni ar laivām, izklaides transports, jauni apstādījumi ārpus vēsturisko dārzu teritorijas, takas uz dabas parkiem, tiltiņi.

Diskutējamie:

- Jauni segumu laukumi, jauni pieminekļi, jaunas būves (paviljoni, lapenes, tējas namiņi u.c.), neoriģinālās strūklakas, mūsdienu mākslas un instalāciju objekti, sporta laukumi vēsturiskajā teritorijā, dzīvnieki (aitas, zosis, pīles), stilistiski nepiemēroti soli un apstādījumi.

Piebraucamie ceļi, raksturīgā Latvijas muižām apļa forma

Pašreizējā muižas apbūve veidojusies 18. gs. vidū. Kungu mājas priekšā ir slēgtais pagalms, ko ietver saimniecības ēkas, mūra žogs no senākās muižas apbūves un stūros mazi paviljoni, kas celti 19. gs. Vārtu tornis celts 20. gs. sākumā Vecās kungu mājas vietā.

Blankenfeldes muiža

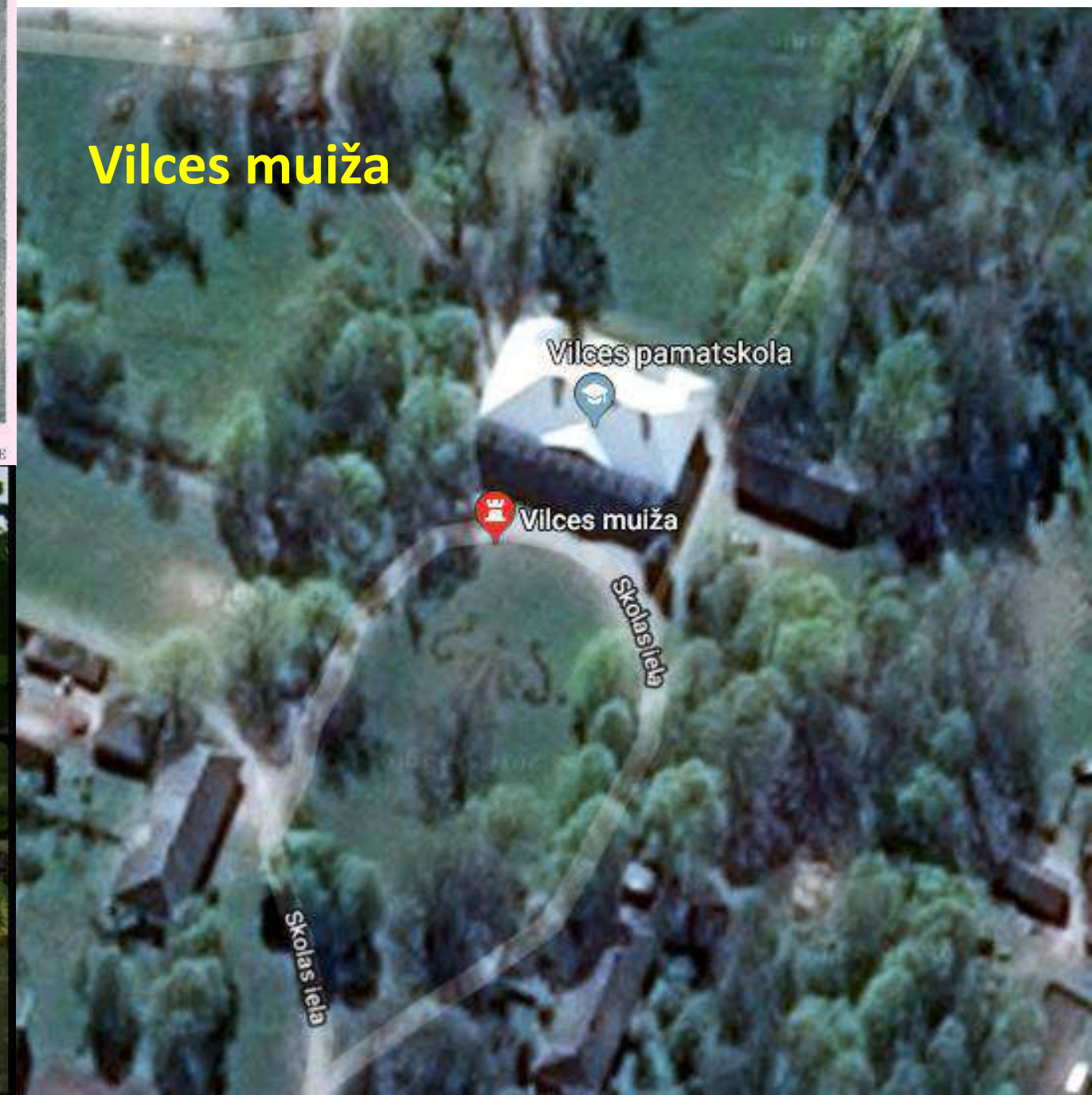

18. WILZEN (KURL.)

ANFAHRTSEITE

Vilces muiža

**Durbes
muižas kungu māja**
([vācu](#): *Herrenhaus
Durben*) jeb **Durbes
pils**

Zaļā muiža (Zaļenieki)

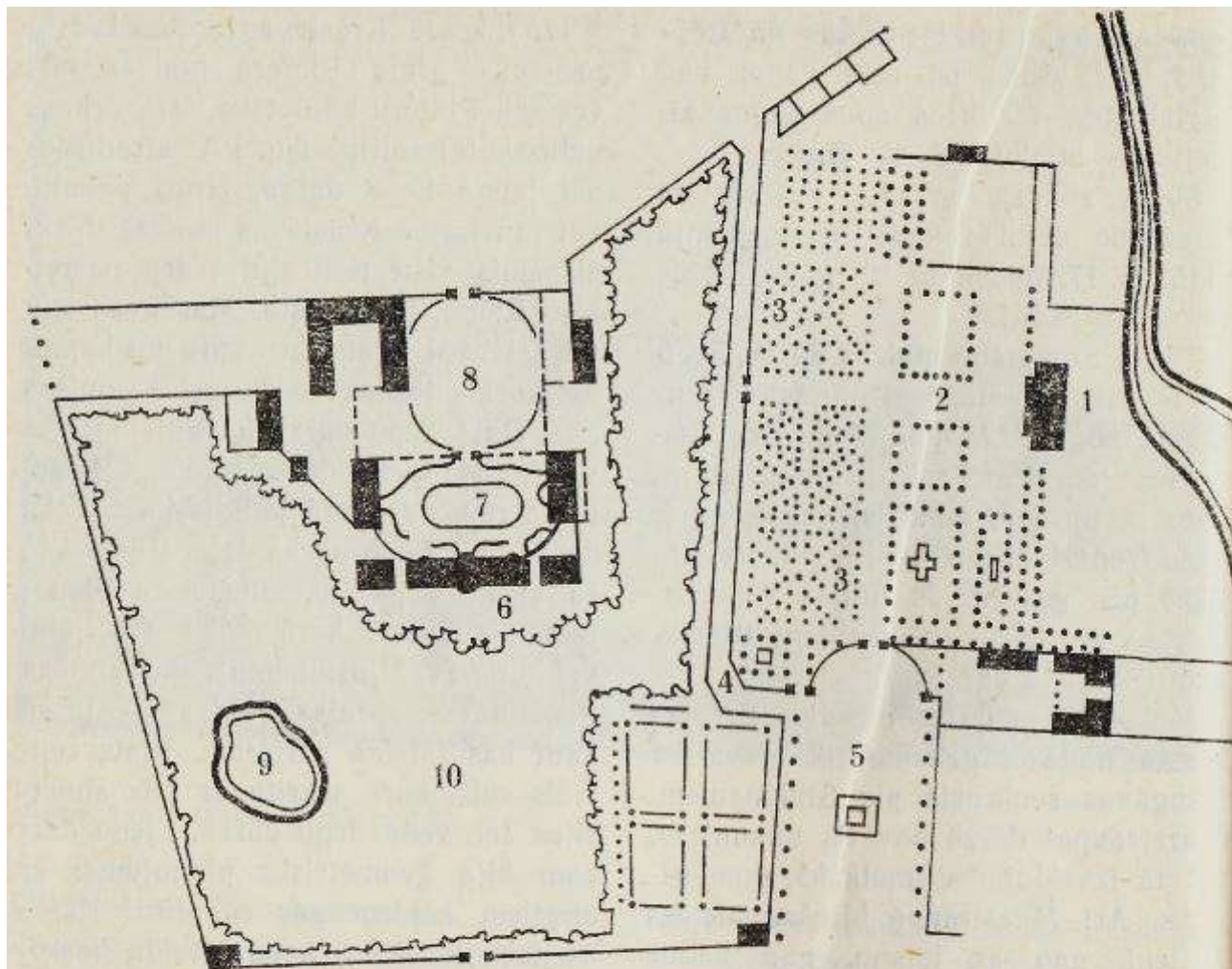

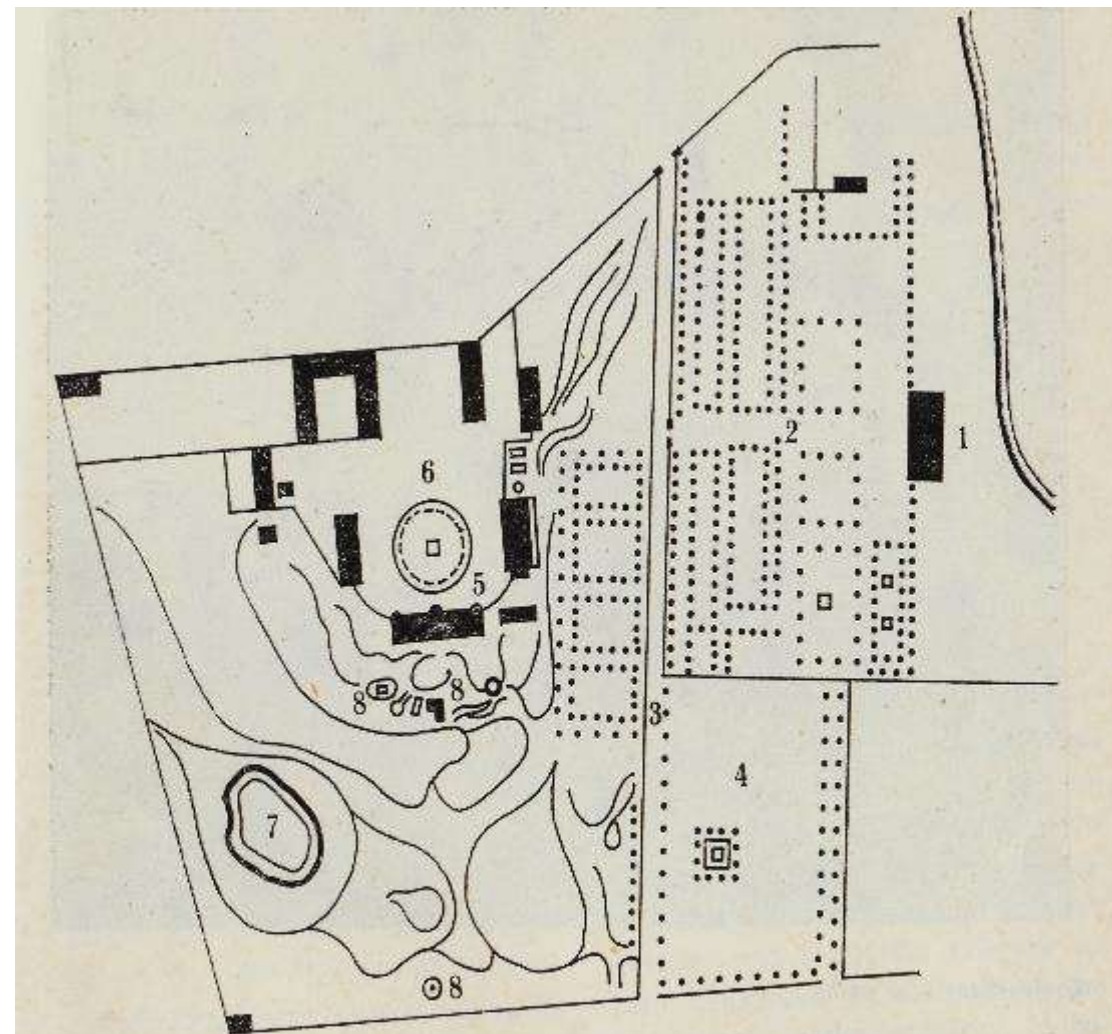
Krāslavas pils

Krāslavas muižas parks 19.gs. sākumā un vidū

Krāslavas muiža ar dārzu 19. gadsimta sākumā. 1 — pirmā pils jeb Bibliotēka; 2 — publiskā dārza partera daļa; 3 — liepu dārza bosketi; 4 — ceļš uz jauno pili; 5 — laukums; 6 — jaunā pils; 7 — parādes pagalms; 8 — sadalošais pagalms; 9 — diķis; 10 — nenosaukta teritorija.

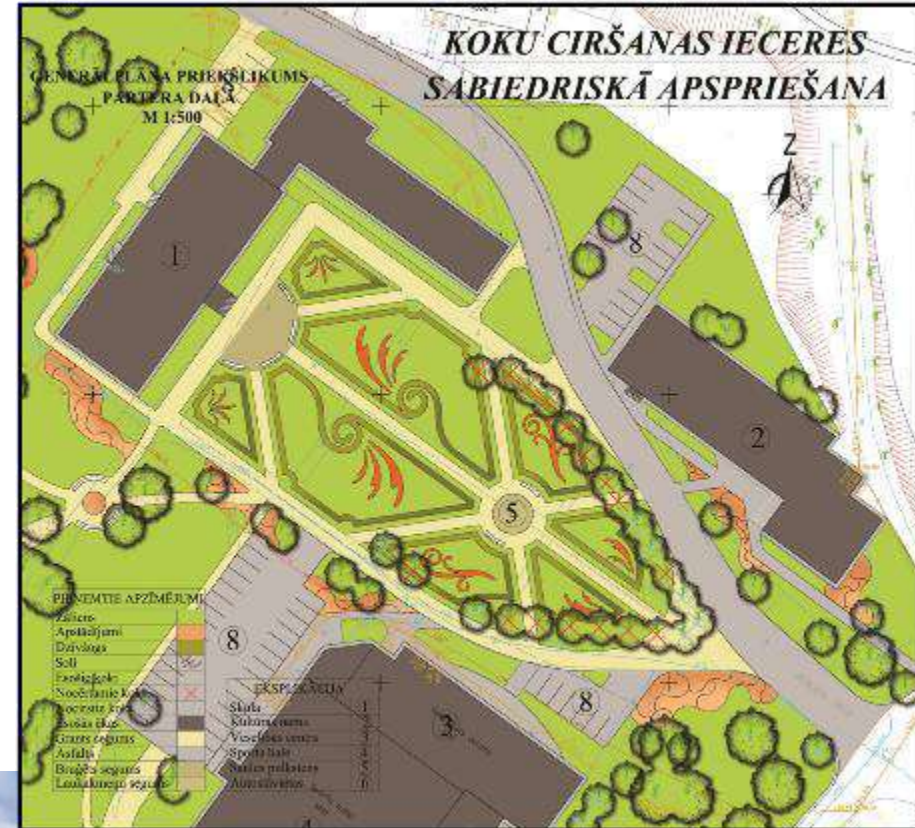

Krāslavas muižas dārza pārveidošanas projekts 19. gadsimta vidū (realizēts). 1 — bibliotēka; 2 — vecais parteris un liepu dārzs; 3 — Dārza iela; 4 — laukums; 5 — jaunā pils; 6 — parādes pagalms; 7 — diķis; 8 — grotas, lapenes un citas parka celtnes.

Kokmuiža (Kocēni)

Schloss Popen bei Windau

• Popes muižas pagalms

Liepupes muiža

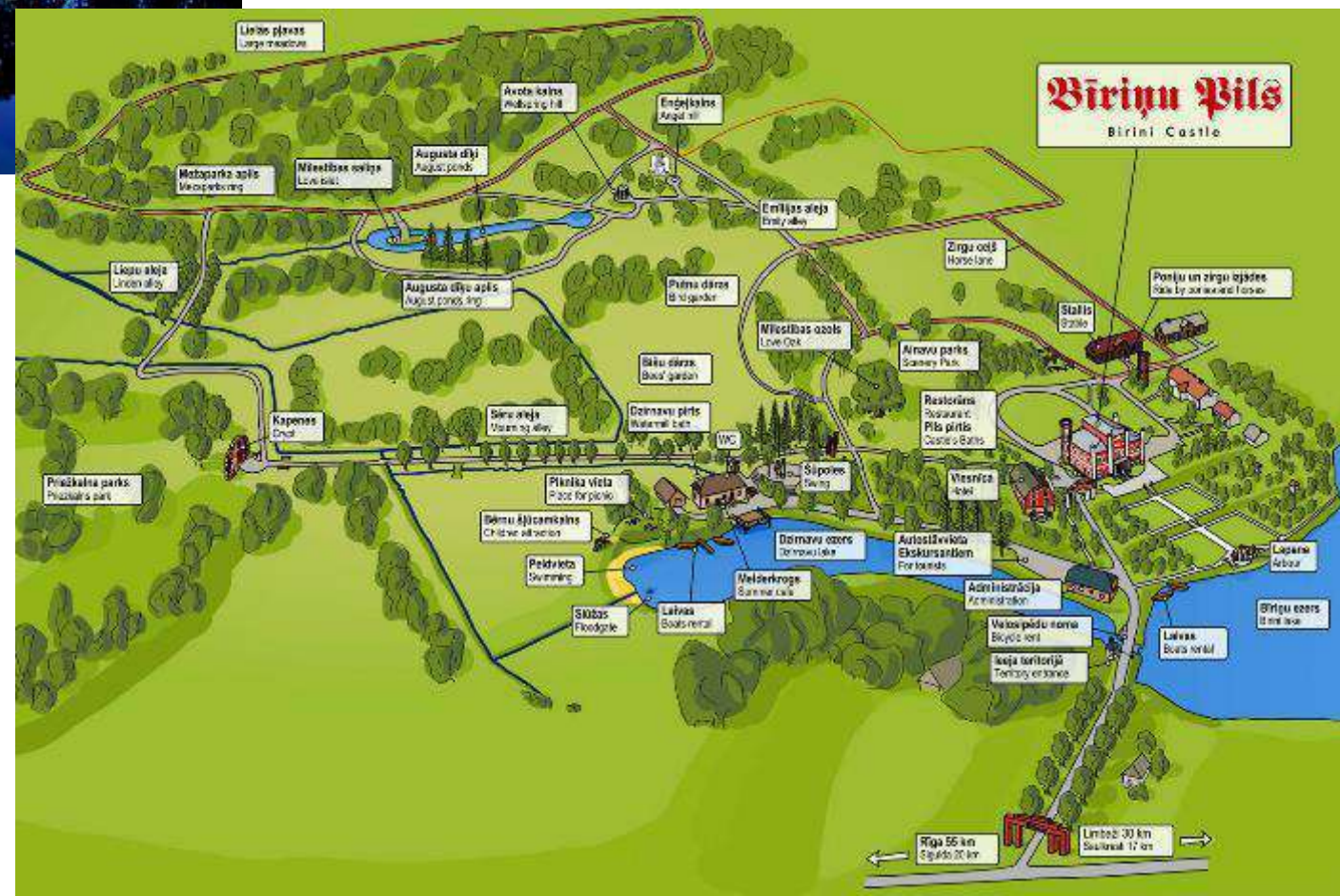
Bīriņu pils pagalms

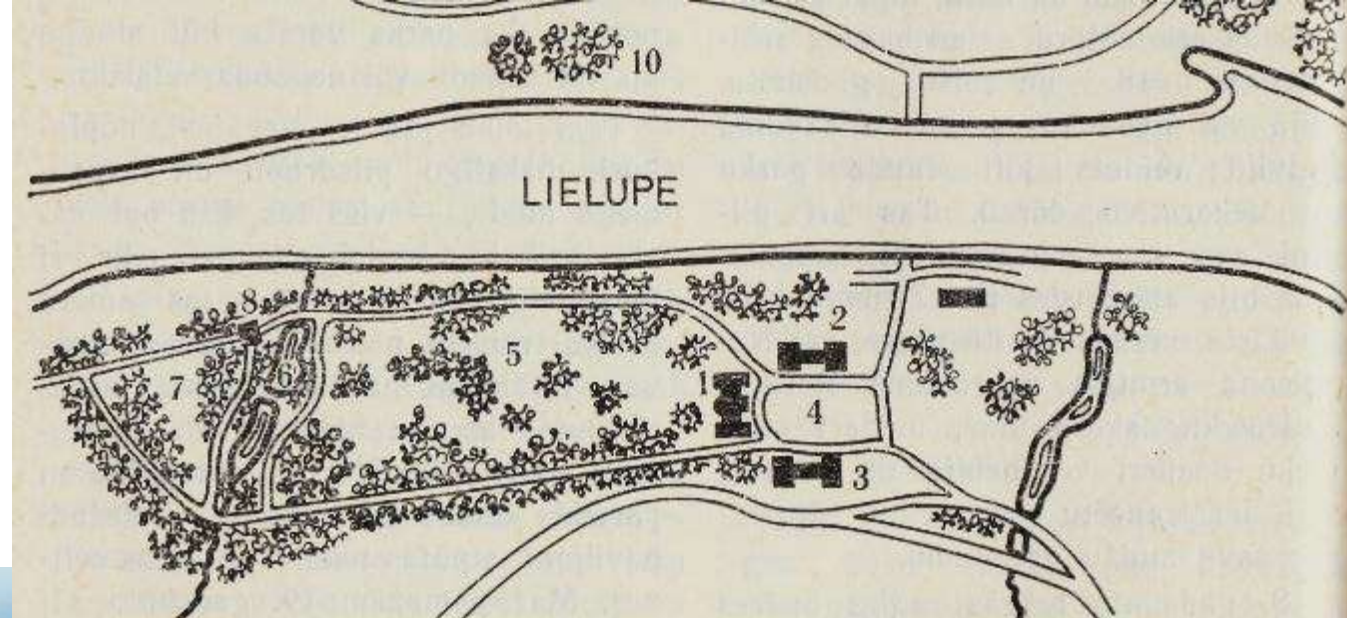
Parkā tiek piedāvātas dažādas izklaides un atpūtas iespējas: gida pakalpojumi, zirgu izjādes, velosipēdu un laivu noma

Autostāvvietas

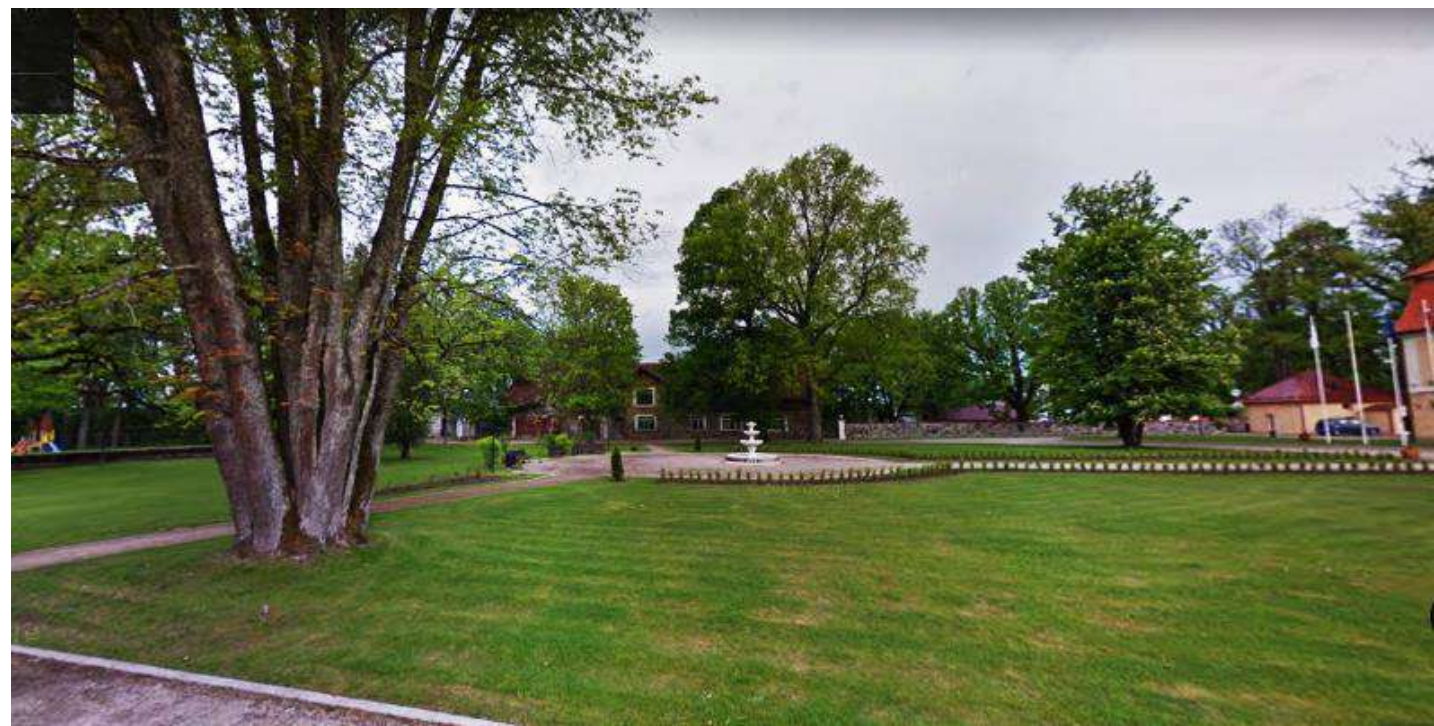
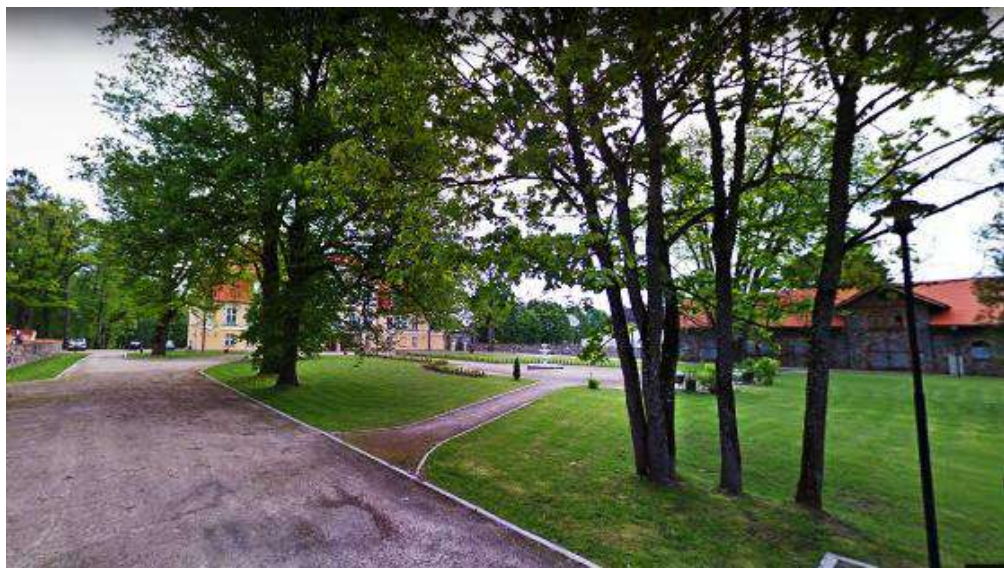
Mežotnes pils

- Mālpils muižas pagalms

Autostāvvietas un piebraucamie ceļi pie Mālpils muižas pils

Autostāvvietas un piebraucamie ceļi Jaunmokās

Zaļā muiža

Autostāvvietas pie Jaunpils pils

Ungurmuiža

Ceļi un laukumi

Mālpils un Jaunmokas

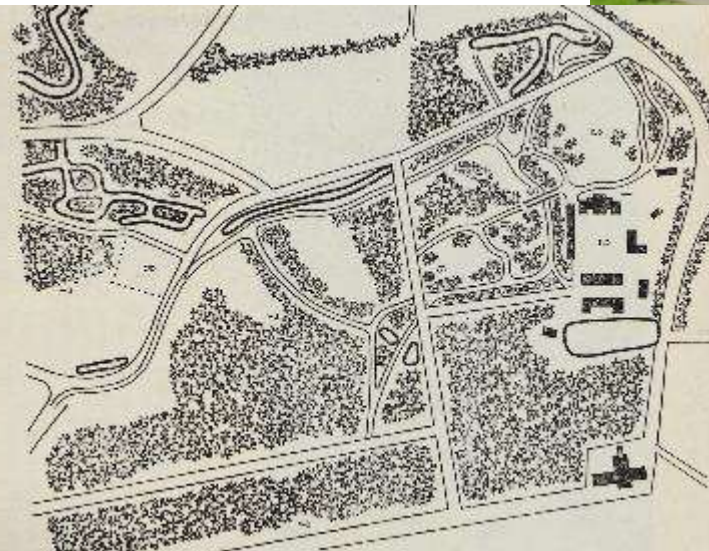

Jauni laukumu
segumi un
autostāvvietas
Lūznavā

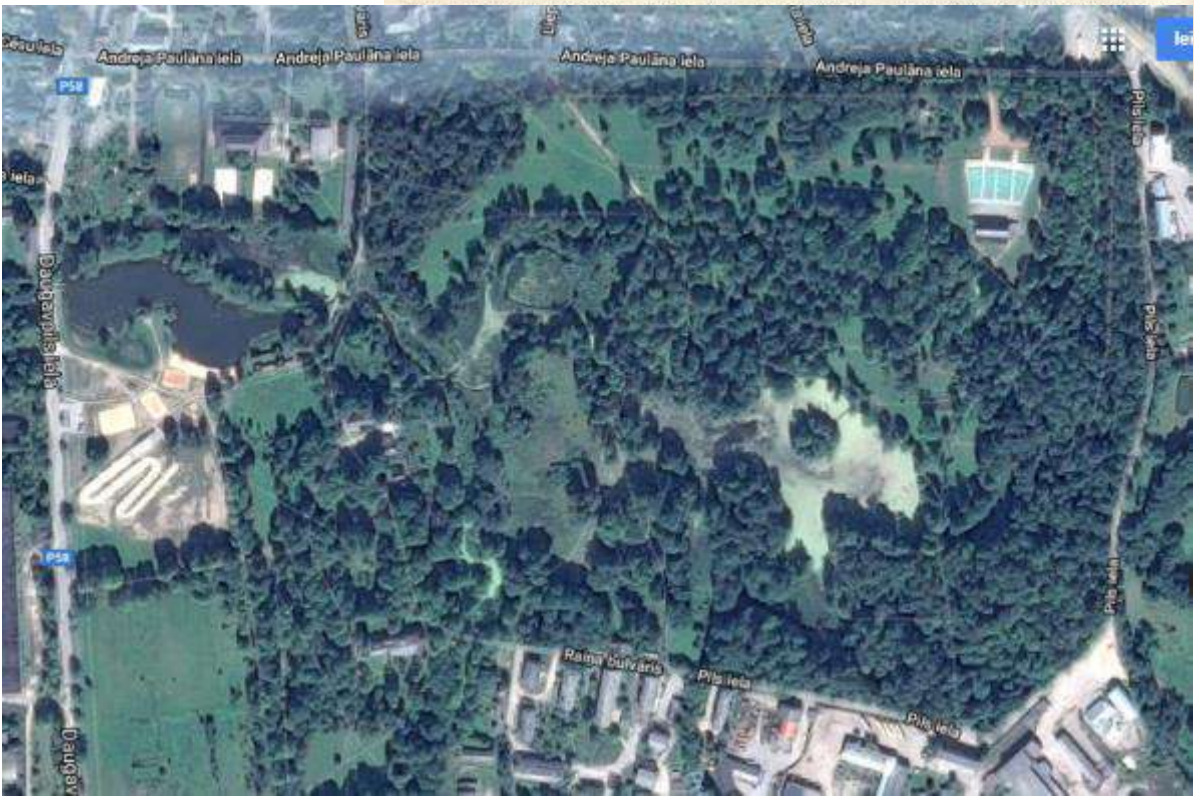
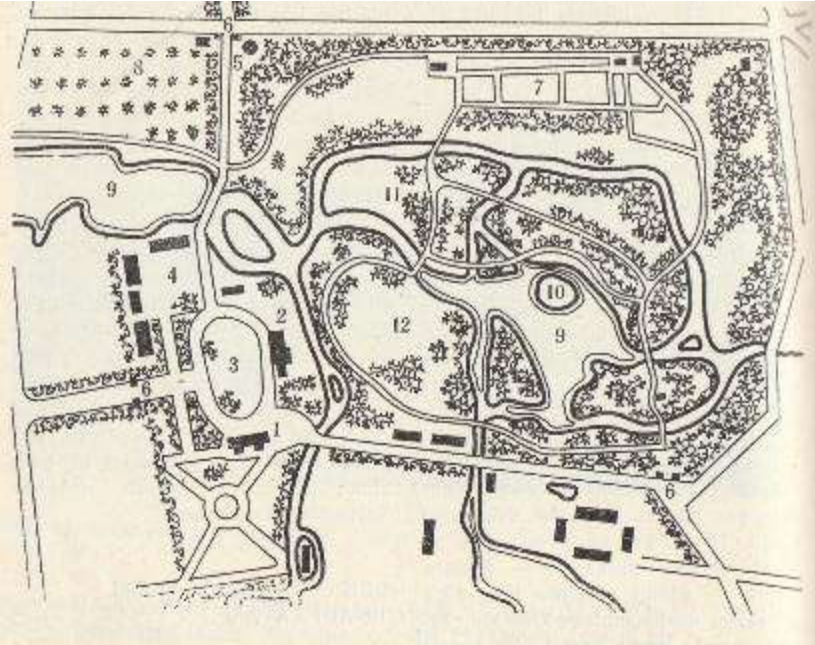
Estrādes

Durbes estrāde

Preiļu parks
un estrāde

Preiļu vēsturiskajā parkā, ko caurvij kanālu tīkls ar nelielām saliņām, uzbūvēta vasaras estrādes uz Ādama un levas saliņas un atjaunoti divi tiltiņi.

Cēsu pils parka estrāde

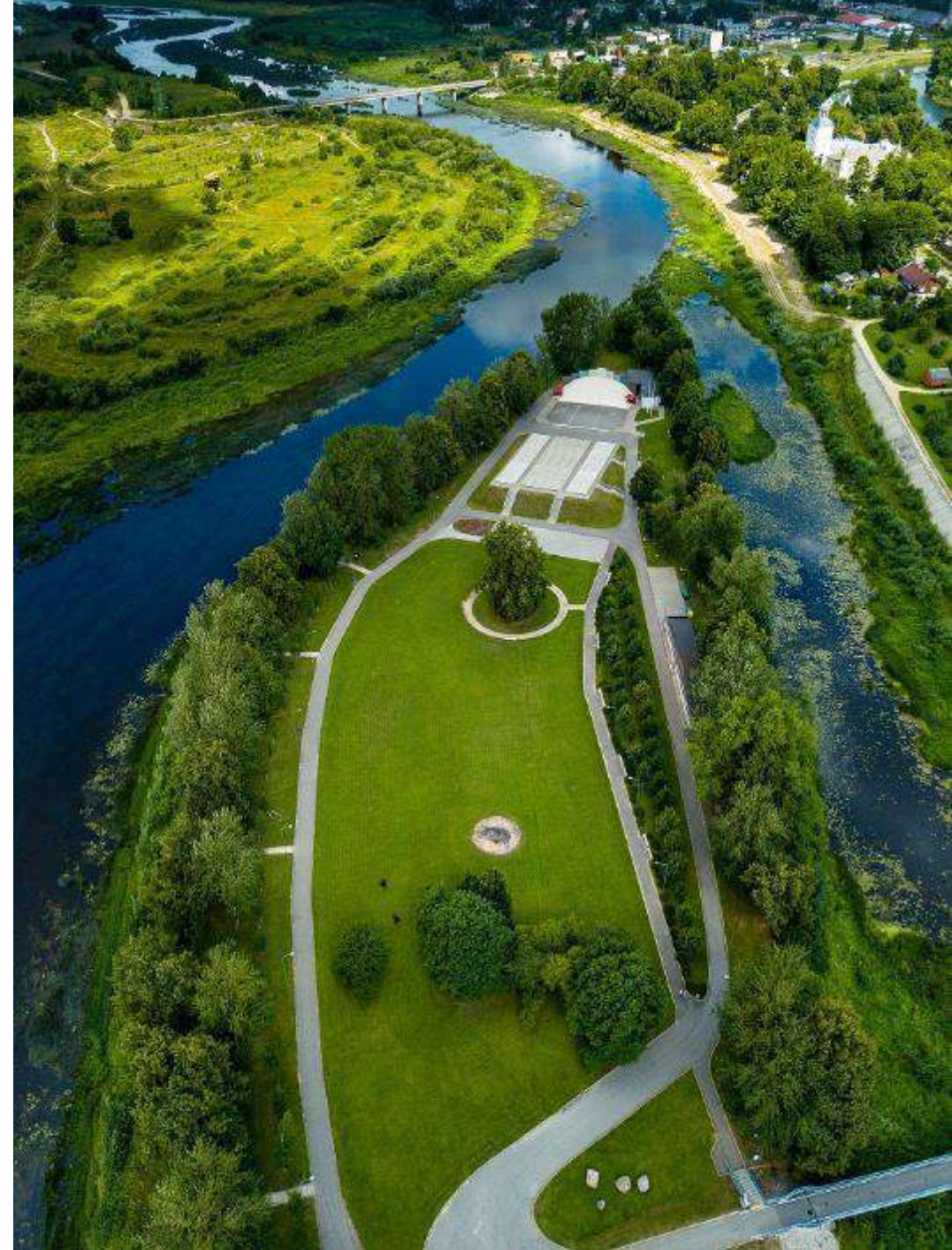
Parka kapņu lejas daļa būvēta 1936. gadā pēc mākslinieka J. Rozenberga meta un to rotā 6 kāpņu malās novietotas bērnu skulptūras, kuras veidojis tēlnieks R. Āboltiņš

Modernākās mūsdienų estrādes Dikļos, Talsu
Sauleskalnā un Krimūnās

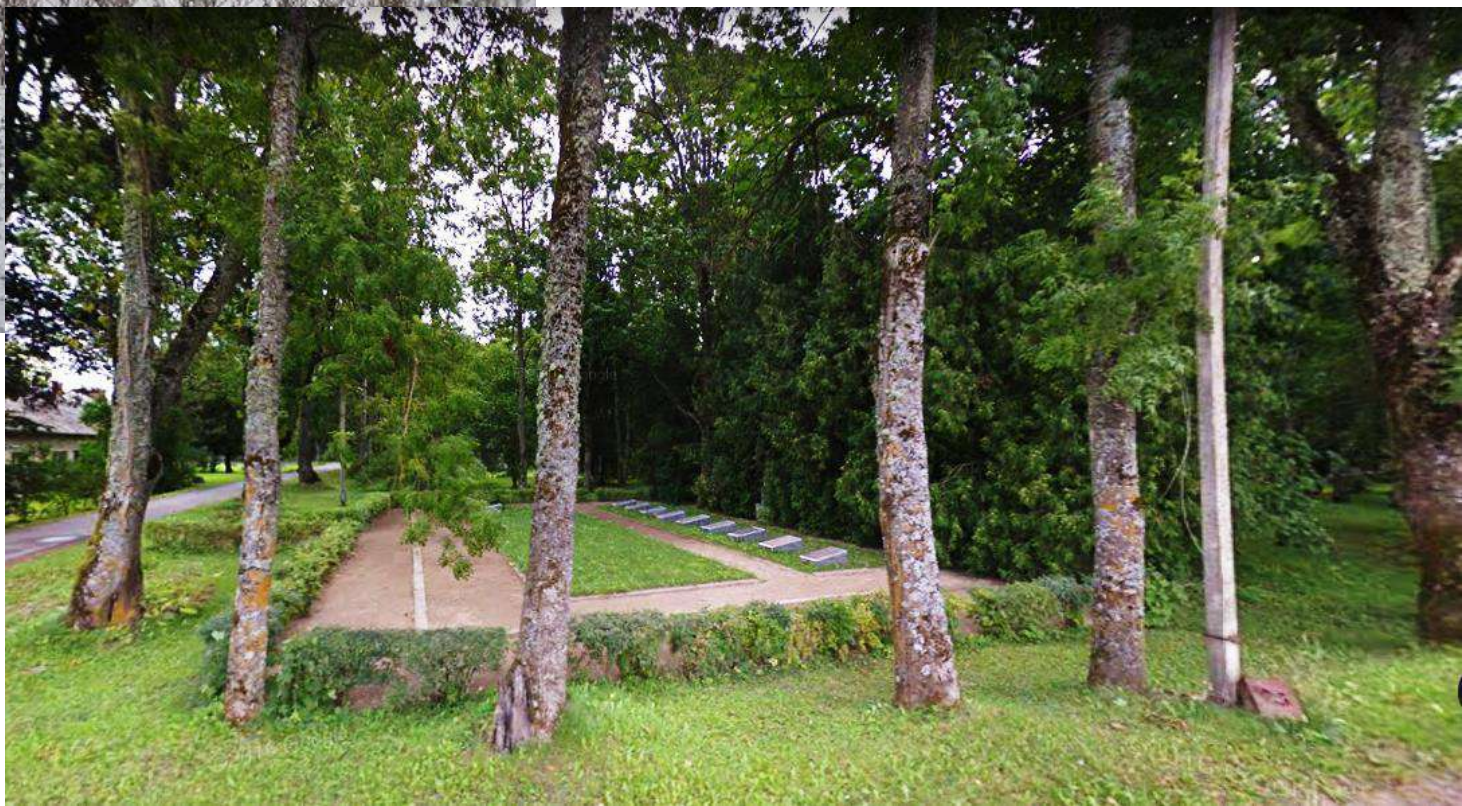

Brāļu kapi un piemiņas vietas

Padomju karavīru brāļu kapi
'Vaboles parkā, Zībergu –
Plāteru muiža Daugavpils
novadā

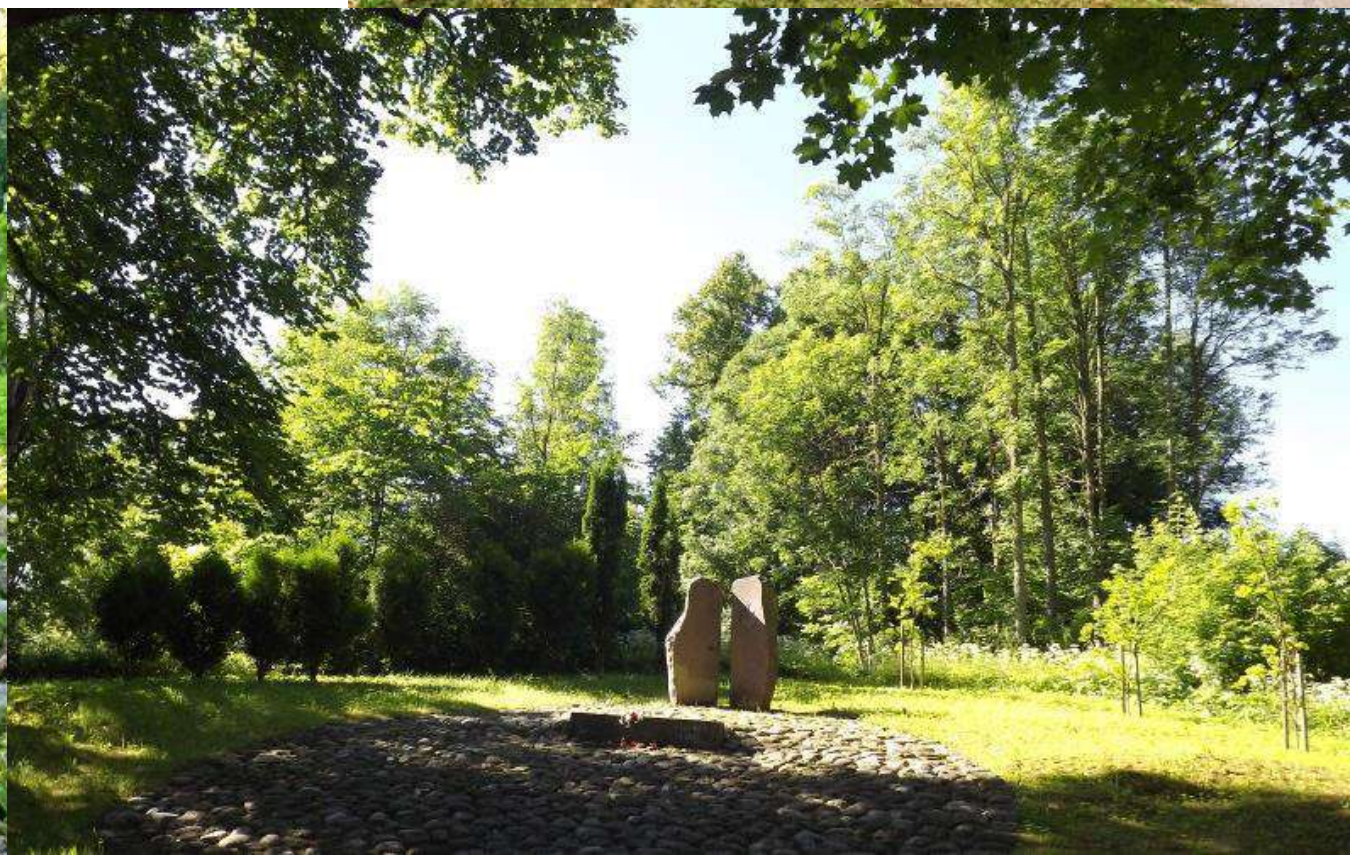

- **Hincenbergas muiža** 1436. gadā no Livonijas ordeņu mestra lībietis Henings Hincens saņēma zemes gabalu un pirmo reizi rakstu avotos ir minēta Hincenberga. Vēlāk šis nosaukums tika burtiski latviskots un ieguva Inčukalna nosaukumu. Barona fon Volfa dzimta tur valdīja līdz kungu mājas pēdējām dienām. Apkārt muižai bija skaisti iekopts parks, tā vidū dīķis ar saliņu. Parks ar seniem un retiem kokiem saglabājies līdz pat mūsdienām.
- 1919. gadā muižas ēkas kara darbības rezultātā tika nopostītas. Pēc otrā pasaules kara beigām muižas parkā tika izveidoti **padomju karavīru brāļu kapi**, kurus 1985. gadā sāka pārveidot. Tika uzstādīts Guntas Zemītes veidots **Mātes tēla momuments**. Labiekārtošanas darbus līdz galam neizdevās pabeigt.
- Šo vietu mūsdienās sauc par **Indrānu parku**, kuru par savu mājvietu izvēlējušās daudzas stārķu ģimenes. Pateicoties muižas parka dendroloģiskajiem stādījumiem, tas ietverts aizsargājamo dabas pieminekļu sarakstā.

Ropažu parks un muižas vieta

- Parks izveidots barona Berga laikā 18.gs beigās 19.gs sākumā. Tā platība mūsdienās ir ap 6 ha. Piemiņas vieta represētajiem - Represēto piemineklis uzstādīts 1998.gadā.

Būves vēsturiskos parkos

Atjaunotās lapenes Bīriņu parkā un Cēsu pils parkā

- Avotkalna lapene
- Minadoras un Kārļa kalna lapenes

Ķīniešu lapene
Kronvalda parkā,

Tējas namiņš
Kanālmalā Rīgā,

lapenītes
Lūznavas un
Mālpils parkā

Lapene Jaunmoku parkā

Liepupes muiža

Jaunpils parks

Sporta un bērnu rotaļu laukumi

Gaujienas pils (Ojāra Vācieša
pamatskola)
Kokmuiža

Jogas nodarbības
Ungurmuižas parkā

Aktivitātes pie Preiļu parka ūdenskrātuves

Raiņa parks un
Jūrmalas parks
Liepājā

BLANKENFELDES MUIŽA UN PARKS

MUŽAS ĒKAS

- 1 KUNĢU MĀJA
- 2 VĀRTU MĀJA
- 3 STALLIS
- 4 SPĪKERIS
- 5 LAPENE
- 6 BRŪŽA DRUPAS
- 7 SŌKŅU MĀJA
- 8 DĀRZNIEKA MĀJAS DRUPAS

ALEJAS

- 1 LIEPU ALEJA
- 2 MĪLESTĪBAS ALEJA
- 3 ŪDENSROŽU ALEJA
- 4 PASTAIGU CELĪNĪ

ATPŪTAS VIETAS

- 1 ALPĪNSMA SIENA
- 2 KOALAS KOKS
- 3 SPORTA VINGROŠANAS KOMPLEKSS

TILTINI

- 1 KUSTĪGAIS TILTIŅŠ
- 2 VIRVES TILTIŅŠ AR ATSAITĒM
- 3 VIRVES TILTIŅŠ
- 4 LĪDZVARA TILTIŅŠ

DĪKI

- 1 ŪDENSROŽU DĪKIS
- 2 TUMŠAIS DĪKIS

DIŽKOKI

- 1 SPĒKA OSIS

UZ MEŽA PARKU

Rotaļu iekārtas
Blankenfeldes parkā

Maskavas un Ziemeļblāzmas parks

Kronvalda parks un Miera dārzs Rīga

Āpaļās dobes, baseiniņi, strūklakas un vāzes

Liepupes muiža

Vārakļānu pils

Gaujienas muiža

Dikļu Pils parks Pašlaik te atrodas viesnīca, konferenču un semināru zāles, kafejnīca

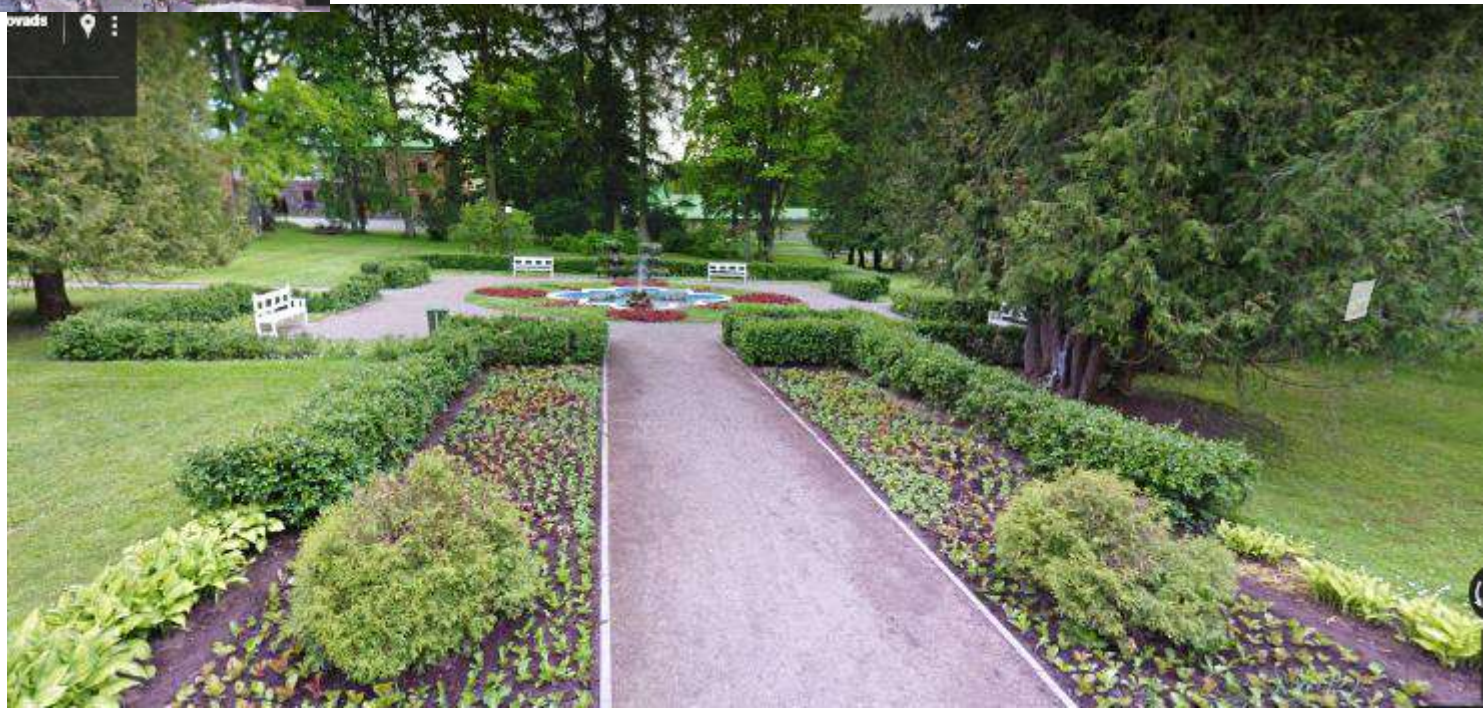

Mālpils muižas
pagalma strūklaka
Un Gārsenes
muižas baseiniņš

Naukšēnu muiža

Skrundas muižas dekorācijas

Apgaismojums

Cēsu pils parks, Bīriņu pils un Lūznavas parks

Tiltiņi un citi elementi parkos

Cēsu pils un lecavas parkā, skatu
laukums Krāslavas parkā

JEZUPOVAS (JUZEFOVAS) MUIŽAS PARKS
Naujene, Naujenes pagasts, Daugavpils novads

- Izklaižu transports

Busiņi Rundāles dārzā

Izklaides uz ūdens Rundāles parkā, Rīgas kanālā un Cēsu pils parka dīķī

Skulptūras

“Sērojošās Jadvigas” skulptūra, kas veidota no vētras nogāztā ozola Varakļānu muižas parkā.

Raitis Stiuka

Arhitekta Vilhelma Ludviga Nikolaja Bokslafa skulptūra Mālpils muižas parkā. Aivars Gulbis

Skulptūras

Biksēres parks, Lūznavas, Kaives muižas parks (2006. gads) un Jaunmoku parkā

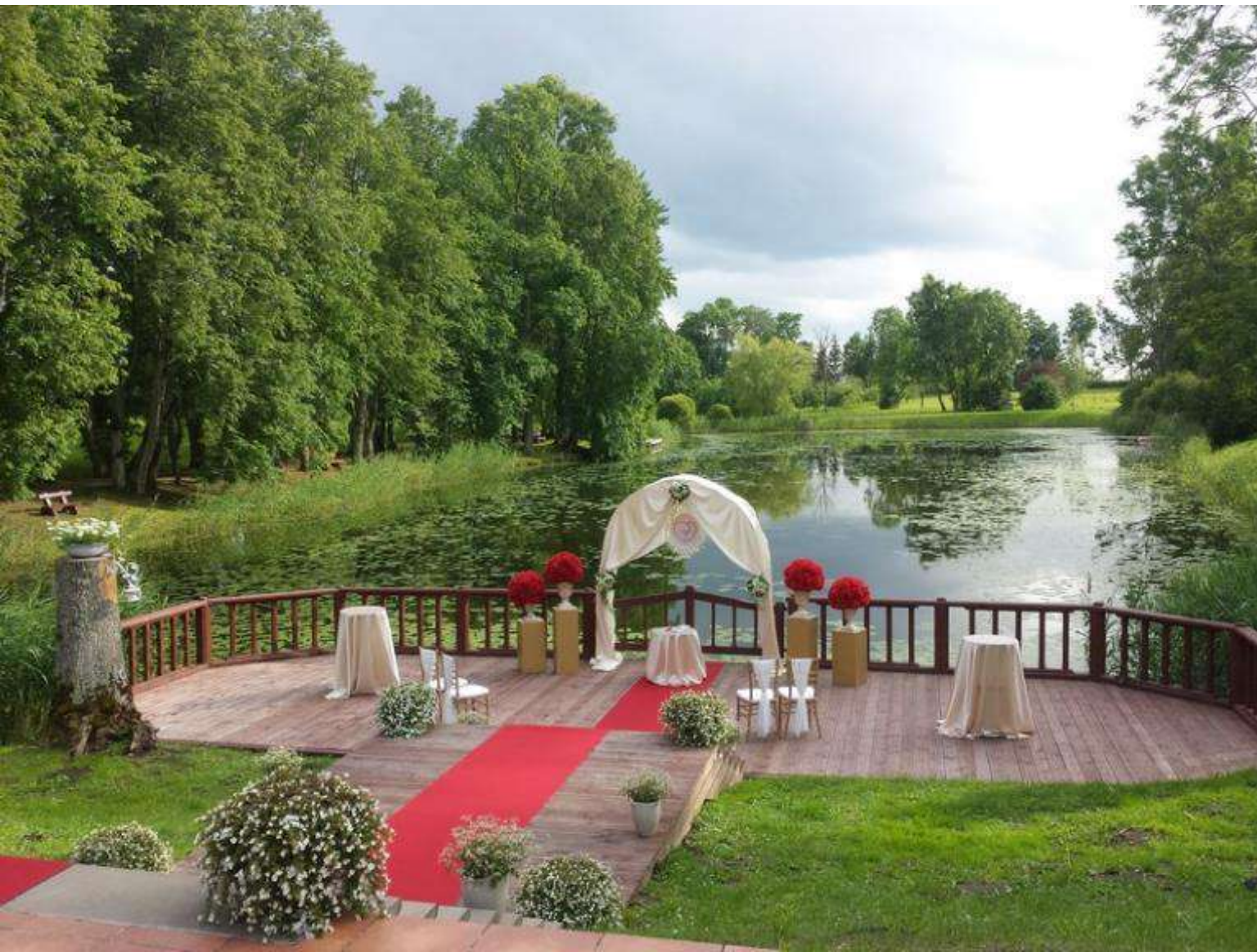

Alnis Lietuvas parkā un Jelgavas simbols

Laulību ceremonijas

Jaunmoku pils

Liepupes muiža

Ungurmuiža

Instalācijas Rīgas parkos

Gulbji
Preiļu un
Cēsu
parkos,
aitas
Ruckas un
Jaunpils
parkā

Vēsturiskie uzslāņojumi

Liepupes muiža

Kaucminde

Vānes muižas pils celta 19. gadsimtā, 1905. gada revolūcijas notikumu rezultātā pils nodedzināta, un atjaunota tikai skolas ierīkošanai

Krāslavas pils komplekss, bij. Kalpu māja, tagad muzejs.

Bornsmindes muižas kungu māja

Zentenes muiža

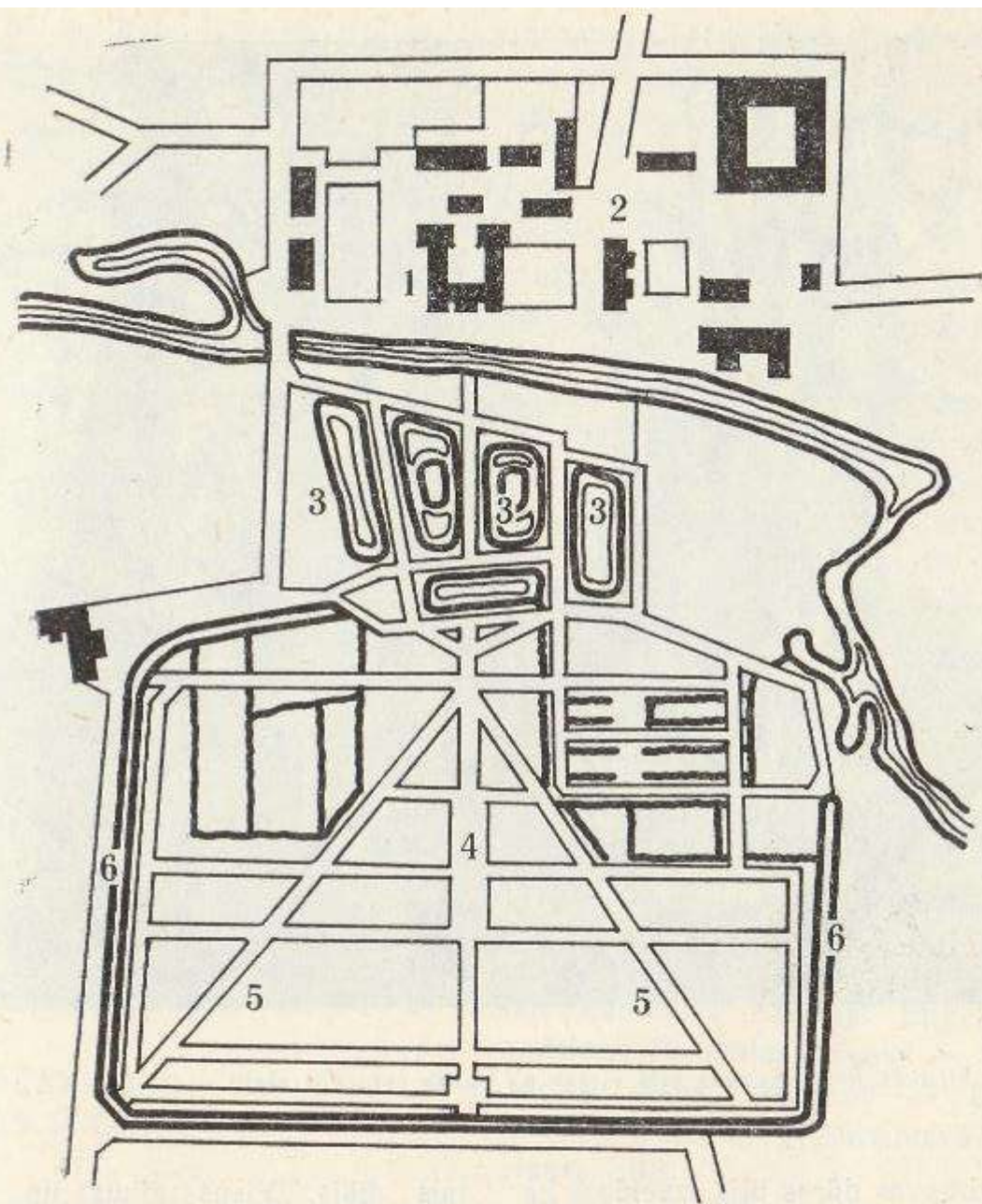

Lūznavas muiža

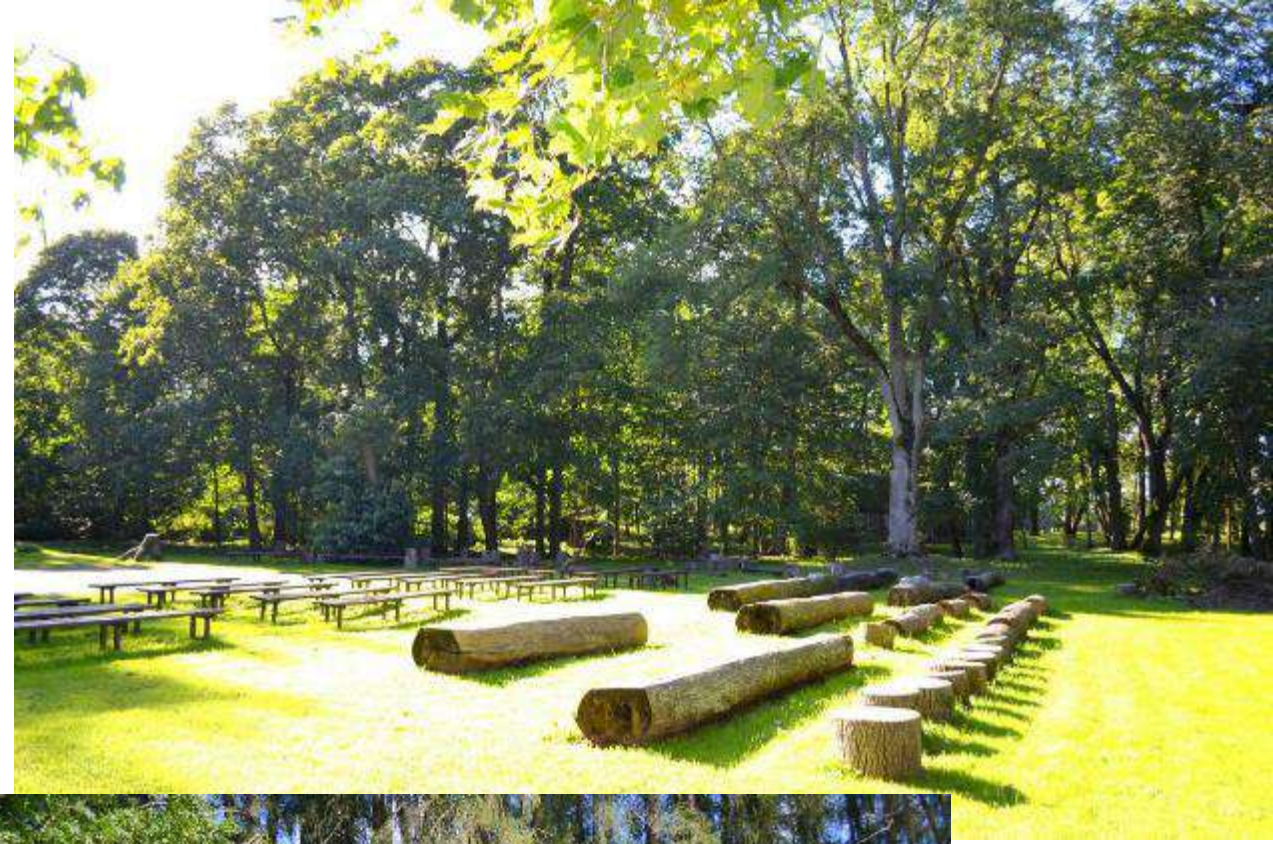

Kronvircavas muiža

Kronvircavas muiža 19. gadsimta 40. gados: 1 — pils; 2 — pašreizējā vidusskola; 3 — diķi; 4 — centrālā aleja; 5 — radiālās sānu alejas; 6 — kanāls ap parku.

Vēsturiskā parkā neiederīgi
objekti

Mālpils muižas dekorācijas

- Kroņvircavas muižas kavalieru nams

Foto: Ivars Pēkainis

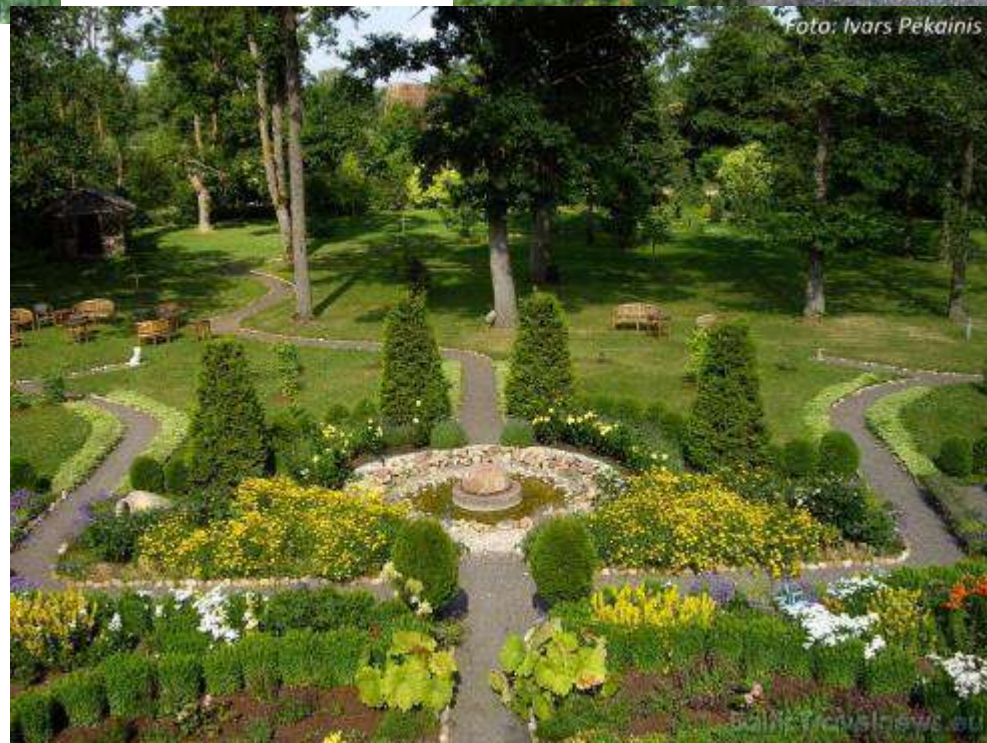

Сад поместья Кукшу, Латвия, июль 2017 г.

KRISTINE CRIVALDE PHOTOGRAPHY

Paldies par uzmanību!

Silvija.Rubene@llu.lv
silvjarubene@inbox.lv